

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 618), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych; Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale — ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe oraz ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych;

2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa (Dz. U. Nr 174, poz. 1039) z późniejszymi zmianami, na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior; excluding health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 618), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units;

Data presented in the chapter concerns the units performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts as well as detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, sanatoria).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives;

2) the Law on the Nursing and Midwifing Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039) with later amendments, on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;

- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. 1997 Nr 28, poz. 152) z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.
- Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne. **wyłącznie w ramach środków publicznych;**
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 879);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 757), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy w głównym miejscu pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

- 3) *the Law on the Occupation of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (Journal of Laws 1997 No. 28, item 152) with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.*
- Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds.***
- 4) *the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;*
- 5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879);*
- 6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013 item 757), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*
- 7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).*

3. Data regarding medical personnel of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists including interns.

Data regarding medical personnel include persons working directly with the patient, i. e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

4. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779) z późniejszymi zmianami.

5. Rodzaje **poradni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594). Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

7. Dane o **łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsca na oddziałach dziennego pobytu, a do 2008 r. także miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków. Do 2003 r. dane obejmowały również łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego i innych samodzielnych oddziałach.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne

9. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

10. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

4. *Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on **Medical and Dentist Specializations** (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments*

5. *Types of **clinics in out-patient health care facilities** are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 594). Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.*

6. *Data on **hospitals** comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.*

Data concerning in-patient health care do not include day-care.

7. *Data regarding **beds in in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards, either occupied or prepared to receive patients.*

*Data regarding **beds in general hospitals** do not include places in day wards and until 2008 places (beds and incubators) for new-borns. Until 2003 data also included beds in hospital wards located near emergency stations and in other independent wards.*

8. *In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.*

9. ***Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.*

10. ***Health resort treatment** includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.*

*Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.*

11. Dane w tabl. 10 i 11 opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankiety Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII

12. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu ratownictwa (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

Dane obejmują jednostki ratownictwa medycznego podległe resortowi obrony narodowej oraz resortowi spraw wewnętrznych.

13. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

15. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

16. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 785) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

11. Data in table 10 and 11 was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 – 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

12. Data concerning **emergency medical services and first-aid** include units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

Data include units of the rescue system subordinated to the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior.

13. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

14. Data regarding **incidence of illnesses** is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

15. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the law dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217). Childcare can be organized in nurseries as well as since 2011 children’s clubs or provided by day carer and nanny.

16. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2016 item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

17. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 697).

18. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jednolity tekst Dz.U. 2016 poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

19. **Placówka wsparcia dziennego** wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach.**

20. **Rodzinną pieczę zastępczą** jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodzina zastępcza:**

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
  - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego - przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

17. *Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697).*

18. *Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (Journal of Law item 195).*

Benefit is financed from the state budget.

19. **Day-support centre** – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** - organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** - carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) **in a combination of the forms**

20. **Family foster care** shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child’s adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children’s emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) **foster family:**

- a) related,
- b) non-professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
- c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
  - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1390),

- zawodowa specjalistyczna - umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi.

2) **rodzinny dom dziecka** - w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

21. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- b) **rodzinno** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjny** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014, item 382, with later amendments), underage mothers with children.

2) **foster home** - placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

21. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:
  - a) **an intervention** - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
  - b) **a family** - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
  - c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
  - d) **a specialist therapy** - provides care for a child with individual needs, in particular, a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** - umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** - umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

22. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 930).

23. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m. in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

22. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 930).

23. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004.

Permanent benefit is paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (156). **PRACOWNICY MEDYCZNI** ^a

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Lekarze	2916	3061	Doctors
w tym kobiety	1696	1742	of which women
Lekarze dentyści	464	454	Dentists
w tym kobiety	366	347	of which women
Farmaceuci	774	809	Pharmacists
w tym kobiety	650	666	of which women
Pielęgniarki	7437	7417 ^b	Nurses
Położne	787	799 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1297	1380	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^d	483	437	Laboratory diagnosticians ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 259; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. *b–c* W tym magistrzy: *b* – pielęgniarstwa – 1284, *c* – położnictwa – 186. *d* Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 259; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. *b–c* Of which masters: *b* – of nursing – 1284, *c* – of midwifery – 186. *d* Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (157). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA** ^a**OUT-PATIENT HEALTH CARE** ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	576	606	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	377	400	urban areas
wieś	199	206	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	236	229	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	178	173	urban areas
wieś	58	56	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	9699,7	9555,9	Consultations provided ^c in thous.
miasta	7186,3	7043,1	urban areas
wieś	2513,4	2512,8	rural areas
lekarskie	8675,5	8583,0	doctors
w tym specjalistyczne	3055,9	2991,8	of which specialized
stomatologiczne	1024,3	972,9	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 258. *b* Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. *c* Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego. ^a See general notes, item 1 on page 258. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Central Statistical Office

TABL. 3 (158). LEKARZE SPECJALIŚCI^a

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	2055	2104	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	107	107	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	291	312	Surgery ^b
Chorób płuc	50	53	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	228	216	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	29	30	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	119	119	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	205	217	General practitioners
Neurologii ^{cd}	80	92	Neurology ^{cd}
Okulistyki	60	61	Ophthalmology
Onkologii ^e	11	15	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	39	43	Otolaryngology ^{cf}
Pedriatrii	94	102	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	133	137	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	76	80	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	85	86	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	70,5	68,7	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOCTORS
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	59	64	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization</i>
Chirurgii stomatologicznej	16	15	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowa	2	3	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	11	11	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	2	2	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	15	19	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	4	3	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	11	10	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ			DENTAL SPECIALISTS
(w % ogółu lekarzy dentyстів)	12,7	14,1	(in % of total dentist)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 260 oraz notka a do tabl. 1 na str. 265. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d–g Także: d – neuropatologii, e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, f – otorynolaryngologii, g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

a See general notes, item 4 on page 260 and footnote a to the table 1 on page 265. b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. c Including children's children's specialists. d–g Also: d – neuropathology, e – oncological pathology, children's oncology and haematology, f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 4 (159). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII			
FACILITIES – as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^b	25	25	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	1	1	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	3	3	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	14	14	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	2	2	Nursing homes ^c
Hospicja	4	4	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	4	4	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	12	12	sanatoria
szpitale	4	4	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII			
BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^d	6313	6312	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	765	765	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	86	86	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	798	798	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	50	50	Nursing homes ^c
Hospicja	73	73	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	80	80	Palliative care wards
Lecznictwa uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria	1998	2032	sanatoria
szpitale	1142	1144	hospitals
LECZENI			
IN-PATIENTS			
Szpitala ogólne ^e	286754	275003	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	9855	10570	Psychiatric hospital
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	308	267	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1760	1642	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	103	66	Nursing homes ^c
Hospicja	537	656	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	1147	1074	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze ^f :			Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	39188	40213	in sanatoria
w szpitalach	20082	20859	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 258. b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 260. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Ponadto 10294 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 1 on page 258. b See general notes, item 6 on page 260. c Including psychiatric types facilities. d Including beds and incubator for newborns. e Excluding inter-ward patient transfers. f Moreover 10294 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (160). **SZPITALE OGÓLNE** ^a
GENERAL HOSPITALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	25	25	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6313	6312	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	50,2	50,4	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards :
Chorób wewnętrznych	1229	1242	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	320	333	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	1531	1515	Surgical
Pediatrycznych	397	397	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	610	610	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	189	189	Oncological
Anestezjologii i intensywnej terapii	116	121	Intensive therapy
Zakaźnych	112	112	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	239	239	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	33	33	Dermatological
Neurologicznych	302	302	Neurological
Psychiatrycznych	60	60	Psychiatric
Leczeni w tys.	296,4	299,2	In-patients in thous.
w tym na oddziałach :			of which in specified wards :
chorób wewnętrznych	59,2	59,0	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	20,8	21,3	of which cardiological ^b
chirurgicznych	82,3	82,5	surgical
pediatrycznych	21,1	21,2	paediatric
ginekologiczno-położniczych	35,5	35,5	gynaecological-obstetric
onkologicznych	8,6	8,9	oncological
intensywnej terapii	2,8	2,6	intensive therapy
zakaźnych	5,6	5,8	communicable
gruźlicy i chorób płuc	7,6	7,8	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	2,3	2,6	dermatological
neurologicznych	14,8	14,6	neurological
psychiatrycznych	1,0	0,9	psychiatric
Wypisani w tys.	276,9	265	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	6,8	6,7	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2352,5	2385,1	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	46,9	47,1	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	5,2	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	249	246	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 260 oraz ust. 7 na str. 260. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 6 on page 260 and item 7 on page 260. ^b Including intensive cardiological care wards including. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (161). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego					Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	28	28	30	basic
specjalistyczne	x	17	18	16	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	1	9	9	9	
Izby przyjęć ^b	-	2	-	-	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	x	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	49,1	98,6	120,2	124,1	in thousands
na 1000 ludności	38,2	76,7	95,4	98,9	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	50,1	101,9	120,8	124,7	in thousands
w tym:					of which
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	5,8	7,5	7,5	7,8	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	-	44,7	54,9	56,1	aged 65 and more
na 1000 ludności	38,9	79,3	95,9	99,4	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 261. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 261. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (162). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Apteki	331	403	421	425	Pharmacies
w tym prywatne	329	403	421	425	of which private
w tym na wsi	77	97	96	103	of which in rural areas
Punkty apteczne	55	60	60	58	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	49	60	60	58	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3329	2770	2614	2594	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5568	4481	4461	4314	of which in rural areas
1 aptekę	3882	3182	2986	2948	pharmacy
w tym na wsi	9111	7254	7250	6743	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	583	705	724	753	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 261.

a See general notes, item 13 on page 261.

TABL. 8 (163). **KRWIODAWSTWO**^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	<i>Regional centres (as of 31 XII)</i>
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	6	5	4	4	<i>Local branches (as of 31 XII)</i>
Krwiodawcy w tys.	18,5	16,7	18,8	18,6	<i>Blood donors in thous.</i>
w tym honorowi	18,5	16,7	18,8	18,6	<i>of which honorary blood donors</i>
					<i>Number of collected donations^b</i>
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	25,9	28,3	33,0	34,1	<i>of whole blood in thous.</i>
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo					<i>Number of prepared units of fresh</i>
mrożonego osocza (FFP) ^{cd} w tys.	25,7	29,8	33,1	34,7	<i>frozen plasma (FFP)^{cd} in thous.</i>

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP). ^d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP). ^d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: Data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (164). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAZNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Gruźlica	464	284	277	289	36,1	22,1	22,0	23,0	<i>Tuberculosis</i>
Tężec	-	1	-	1	-	0,1	-	0,1	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	45	37	43	112	3,5	2,9	3,4	8,9	<i>Whooping cough</i>
Odra	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:									<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	1	1	-	-	0,1	0,1	-	-	<i>type A</i>
typ B	102	48	53	53	7,9	3,7	4,2	4,2	<i>type B</i>
typ C	202	77	145	122	15,7	6,0	11,5	9,7	<i>type C</i>
Różyczka	340	107	53	16	26,4	8,3	4,2	1,3	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	1	1	-	1	0,1	0,1	-	0,1	<i>AIDS^a</i>
Salmonellozy	526	268	270	375	40,9	20,9	21,4	29,9	<i>Other salmonella infections</i>
Inne bakteryjne zatrucia									<i>Other bacterial footborne</i>
pokarmowe	63	17	87	73	4,9	1,3	6,9	5,8	<i>intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1136	1073	1172	965	336,0	279,3	364,6	76,9	<i>Acute diarrhoea in children under 2 years^b</i>
Szkarlatyna (płonica)	230	471	811	460	17,9	36,7	64,4	36,7	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	50	34	22	21	3,9	2,6	1,7	1,7	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	30	44	20	23	2,3	3,4	1,6	1,8	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	7	12	8	8	0,5	0,9	0,6	0,6	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	5664	99	66	63	440,3	7,7	5,2	5,0	<i>Mumps</i>
Grypa ^c	4683	485	63682	88789	364,0	37,7	5054,5	7077,6	<i>Influenza^c</i>
Choroby weneryczne	15	21	11	24	1,2	1,6	0,9	1,9	<i>Veneral diseases</i>
Szczepieni przeciw wściekliźnie	203	174	239	251	15,8	13,5	19,0	20,0	<i>Rabies vaccinations</i>

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (165). OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

L.p.	STAN ZDROWIA HEALTH STATUS		Ogółem Total		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
1	Bardzo dobry i dobry <i>Very good and good</i>	2004	61,0	64,4	58,4
		2009	62,0	65,5	59,1
		2014	66,3	71,2	64,0
2	Taki sobie, ani dobry ani zły <i>Fair</i>	2004	24,6	22,3	26,3
		2009	24,7	23,6	25,5
		2014	21,2	19,6	24,6
3	Zły i bardzo zły <i>Bad and very bad</i>	2004	14,4	13,3	15,3
		2009	13,3	10,9	15,3
		2014	12,6	9,3	11,3

TABL. 11 (166). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	
			ogółem total	mężczyźni males
1	Niedowaga <i>Underweight</i>	2004	4,7	2,2
		2009	2,7	1,3
		2014	3,1	1,2
2	W normie <i>Normal</i>	2004	50,9	48,4
		2009	47,1	42,1
		2014	43,0	34,6
3	Nadwaga <i>Overweight</i>	2004	32,6	37,5
		2009	36,0	43,7
		2014	37,5	47,8
4	Otyłość <i>Obesity</i>	2004	11,8	12,0
		2009	14,3	12,9
		2014	16,4	16,3

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.

W wieku lat <i>At the age of</i>					L.p.
0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej <i>and more</i>	
w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku <i>in % of total population of given sex and age group</i>					
91,4	89,4	67,6	26,3	12,6	1
90,2	92,5	72,1	37,1	10,2	
91,0	95,0	80,5	40,8	13,3	
6,4	9,0	25,8	45,5	38,4	2
7,6	6,9	23,0	42,4	39,6	
7,9	4,3	14,1	39,2	39,2	
2,2	1,6	6,6	28,1	49,0	3
2,2	0,6	4,9	20,5	50,2	
1,0	0,7	5,5	20,1	47,5	

W wieku lat <i>At the age of</i>					L.p.
kobiety <i>females</i>	15-29	30-49	50-69	70 i więcej <i>and more</i>	
w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a <i>in % of total population of given sex and age group^a</i>					
7,1	11,1	2,6	1,6	2,3	1
3,7	2,7	8,3	0,8	1,0	
4,6	7,9	3,5	0,4	0,9	
53,2	71,0	50,7	34,2	40,5	2
50,9	47,1	68,8	53,1	32,2	
50,1	68,5	42,3	32,0	32,1	
28,1	15,3	35,2	44,1	41,4	3
30,1	36,0	19,8	34,0	46,4	
28,9	22,1	38,2	43,7	45,0	
11,6	2,6	11,5	20,1	15,9	4
15,4	14,3	3,2	12,1	20,4	
16,5	1,6	16,1	24,0	22,0	

(w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga –

in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values:

TABL. 12 (167). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Żłobki	5	5	31	38	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	4	4	13	17	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	2	2	2	2	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	8	9	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	x	x	4	4	<i>of which public</i>
Miejsca w tys.					<i>Places in thous.</i>
w żłobkach	340	487	1263	1565	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	144	159	<i>in children's clubs</i>
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.					<i>Children staying (during the year) in thous.</i>
w żłobkach	635	966	1980	2301	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	177	215	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci					<i>Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to</i>
w wieku do lat 3 w miastach	18,4	29,4	97,6	113,5	<i>the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych :					<i>Children staying in nurseries and children's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	9,1	13,5	42,7	53,1	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	90,9	106,4	96,1	97,6	<i>per 100 places</i>

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including

TABL. 13 (168). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO***DAY-SUPPORT CENTRES*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie w tys. <i>residents in thous.</i>				
OGÓŁEM	65	46	87	109	9,3	2,6	4,8	4,7	
Opiekuńcze	60	40	76	71	8,6	2,0	3,7	3,4	
Specjalistyczne	5	6	7	8	0,7	0,6	0,9	0,6	<i>Specialized</i>
Pracy podwórkowej W połączonych formach	-	-	1	22	-	-	0,0	0,3	<i>Street work In a combination of the forms</i>
	-	-	3	8	-	-	0,2	0,4	

TABL. 14 (169). **WSPIERANIE RODZINY W 2016 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		<i>Child-raising benefit^a</i>
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	83847	<i>average monthly numer of families receiving benefit</i>
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie		<i>average monthly numer of children to which families receive benefits</i>
wypłaty świadczenia w tys. zł	572239,2	<i>benefit payments in thous. zł</i>
Dodatek wychowawczy ^a :		<i>Child-rising supplement^a</i>
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1168	<i>average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits</i>
wypłaty świadczenia w tys. zł	5074,3	<i>benefit payments in thous. zł</i>
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		<i>Lump sum supplement^a</i>
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	104	<i>average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits</i>
wypłaty świadczenia w tys. zł	464,6	<i>benefit payments in thous. zł</i>
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	11025	<i>Family Large Family Card holder</i>

a W ramach programu "Rodzina 500+"; dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII
 a *Within the "Family 500+" programme; data concern the period - 1 IV-31 XII*

TABL. 15 (170). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
 Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	977	975	983	970	<i>Foster families</i>
Spokrewnione	883	840	662	655	<i>Related</i>
dzieci ^b	1322	1258	882	872	<i>children^b</i>
Niezawodowe	84	98	283	277	<i>Non-professional</i>
dzieci ^b	126	162	372	361	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	10	37	38	38	<i>Professional^c</i>
dzieci ^b	56	174	113	118	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	x	x	17	15	<i>Foster homes</i>
dzieci ^d	x	x	86	78	<i>children^d</i>

a Niektóre dane za lata 2015 i 2016 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a *Some data for the years 2015 and 2016 are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.*

TABL. 16 (171). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**^a
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	30	35	46	48	525	493	574	577 ^b	29	29	2	9	Care and education centres
interwencyjne	1	-	3	3	8	-	21	13	-	-	-	-	intervention
rodzinne	19	21	18	18	129	130	125	117	1	1	-	-	family
socjalizacyjne	6	7	19	19	208	202	317	317	22	19	2	8	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	1	2	-	-	14	19	-	-	-	-	specialist therapy
łącznie zadania placówek ^c	4	7	5	6	180	161	97	111	6	9	-	1	combining tasks of the centres ^c
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	-	-	-	1	-	-	-	12	-	-	-	-	Regional care and therapy centres

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 263. b W tym 15 wychowanków w wieku 0–3 lata i 32 w wieku 4–6 lat oraz 17 sierot i 90 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 21 on page 263. b Of which 15 residents at age 0–3 and 32 at age 4–6, 17 orphans and 90 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 17 (172). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**^a

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	54	52	66	70	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^u :					Places ^u :
ogółem	3999	3997	4394	4525	total
na 10 tys. ludności	31,1	31,2	35,0	36,1	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^u :					Residents ^u :
ogółem	3691	3883	4076	4214	total
w tym kobiety	1701	1730	1834	1887	of which women
w tym do 18 lat	103	82	43	43	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1575	896	891	923	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	28,7	30,3	32,4	33,6	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	21	340	242	265	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.
a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 18 (173). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	54	52	66	70	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					<i>in which may be:</i>
osoby w podeszłym wieku	7	7	17	22	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy dorośli niepełnosprawni	9	9	10	12	disorders
intelektualnie	6	5	8	8	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	2	3	3	3	children and young mentally
przewlekłe psychicznie chorzy niepełnosprawni fizycznie	12	14	16	16	chronically mentally ill
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	1	3	4	4	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	6	4	3	3	
inne osoby	11	13	17	16	
	-	-	1	1	
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^c	3999	3883	4076	4214	Residents in homes and facilities for^c
osób w podeszłym wieku	351	354	636	745	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych dorosłych niepełnosprawnych	1193	997	730	764	chronically ill with somatic disorders
intelektualnie	682	452	609	673	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	232	354	110	108	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych niepełnosprawnych fizycznie	1020	1156	1382	1315	chronically mentally ill physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	45	73	75	68	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	113	66	27	23	
innych osób	363	431	507	509	homeless
	-	-	-	9	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 19 (174). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005	111734	80204,2	TOTAL
	2010	101946	99731,6	
	2015	75870	143927,3	
	2016	67026	145138,2	
Pomoc pieniężna				Monetary assistance
w tym:				<i>of which:</i>
Zasilek stały		9992	51233,8	<i>Permanent benefit</i>
Zasilek okresowy		13012	22751,6	<i>Temporary benefit</i>
Zasilek celowy		29922	23619,3	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc niepieniężna				Non-monetary assistance
w tym:				<i>of which:</i>
Schronienie		446	1440,6	<i>Shelter</i>
Posiłek		32310	21065,1	<i>Meals</i>
Ubranie		799	135,0	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu		155	345,9	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne		3627	24283,9	<i>Attendance services and specialized</i>
usługi opiekuńcze		-	-	<i>attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		5	13,3	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 264. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 23 on page 264. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Świętokrzyskie Voivodship Office.